

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

A Study of Relationships between Participation in Administration with Satisfaction in
the Performance of Teachers under Secondary Educational Service Area Office 31

ปรียานุช หนอกกระโทก (Preeyanooch Nokkratok)¹วินัย ทองภูบาล (Winai Thongpuban)²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1)การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31(2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31และ(3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 240คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผลการวิจัยพบว่า (1)การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยค่าจ้าง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยจิตใจ(3)ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมในการบริหาร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา nottythai@hotmail.com

²อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา khunwinai@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study: (1) the participation in administration of teachers under secondary educational service area office 31;(2) the satisfaction in the performance of teachers under secondary educational service area office 31; and(3) relationships between participation in administration with satisfaction in the performance of teachers under secondary educational service area office 31. Samples were 240 teachers under secondary educational service area office 31. The questionnaire used in the participation in administration and satisfaction in the performance of teachers. The statistics for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation and Pearson product moment correlation coefficient.The results of this research revealed as follow:(1)The participation in administration of teachers in overall aspects were at a high level. When considered each aspect found participation in decision making and participation in implementation had highest average followed by participation in evaluation and participation in benefits had lowest average.(2) The satisfaction in the performance of teachers in overall aspects were at a high level.When considered each aspect found hygiene factors had highest average followed by motivators factors.(3)The relationships between participation in administration with satisfaction in the performance of teachers in overall there is a positive correlation in high level that significant at the .01 level. When considering each aspect found there is a positive relationship in relatively high level all aspects that significant at the .01 level.

Keywords: Participation in Administration, Satisfaction in the performance

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาประเทศต้องอาศัยกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะเร่งพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า จำเป็นต้องมีการพัฒนาที่บุคคลก่อนเป็นอันดับแรก เพราะตัวบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ เป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดสิ่งต่างๆ ขึ้นในสังคม อีกทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (ณกมล ขาวปลายนา, 2544, น.46)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ข้อ 6 การมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, น.6-7) การที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยจะสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ได้ นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาบุคลากรของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษารวมถึงสังคมทุกฝ่าย การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตร ซึ่งทุกปัจจัยจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กันจึงจะผลักดันให้การศึกษาที่มีประสิทธิภาพครูที่ทำหน้าที่สอนจะต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง โดยเฉพาะผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานแบบดั้งเดิมมาเป็นการทำงานโดยวิธีใหม่ให้ทันกับยุคของการเปลี่ยนแปลง (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553, น.55) ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการนำวิสัยทัศน์ประชาธิปไตยมาสู่การปฏิบัติโดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม สร้างขวัญและกำลังใจให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพราะการมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารโรงเรียนต้องบริหารงานโดยใช้แนวทางของประชาธิปไตยถือว่าทุกคนเป็นเจ้าของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายเห็นชอบแล้วร่วมมือกันปฏิบัติส่วนงานจะดำเนินไปช้าเพราะต้องประชุมปรึกษาหารือกันหลายครั้ง แต่จะเกิดความรอบคอบในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการบริหารจึงเป็นการกระจายอำนาจการบริหาร และความรับผิดชอบ โดยปฏิบัติตามระเบียบของการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการสามารถพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าในสายบริหารแบ่งงานตามภาระงานและหน้าที่ซึ่งปัจจุบันการปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2)

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการบริหารภายในองค์กร จะช่วยสร้างความสามัคคี ทราบถึงความต้องการของบุคลากรทั้งหมด และช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ลดความเฉื่อยชาในการปฏิบัติงาน การย้ายงาน การหยุดงาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการช่วยลดความขัดแย้ง การต่อต้าน ช่วยสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงาน และทำให้สุขภาพจิตในองค์กรดีขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างหลักประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น รวมทั้งทำให้รู้สึกว่าการตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นรูปแบบของการบริหารที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันและสอดคล้องกับแนวคิดระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากการบริหารที่คำนึงถึงบุคลากรทุกฝ่ายจึงให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกระดับ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545, น.49) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงาน เร่งรัดการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบปรับปรุงระบบของโรงเรียนให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน เร่งปรับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระบบการบริหารงานบุคคลมุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรมให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกำลังใจ สร้างภาวะจิตใจ แรงบันดาลใจ และความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่ จึงมีพันธกิจเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษากลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และเป้าประสงค์เพื่อบูรณาการการทำงานเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหาร กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, น.3-4)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จึงได้กำหนดเป้าหมายพันธกิจและกลยุทธ์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31โดยให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีขวัญกำลังใจและปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สร้างพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษาและสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาซึ่งอยู่ในแนวทางการพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31, 2557, น.1)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารส่งผลให้งานประสบความสำเร็จสามารถสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน แต่ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลและการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ จึงทำให้ขาดข้อมูลที่ถูกต้องในการวางแผนพัฒนางาน ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อการบริหารงานภายในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31ในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารโรงเรียนให้สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี อันจะนำไปสู่การทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถซึ่งจะส่งผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

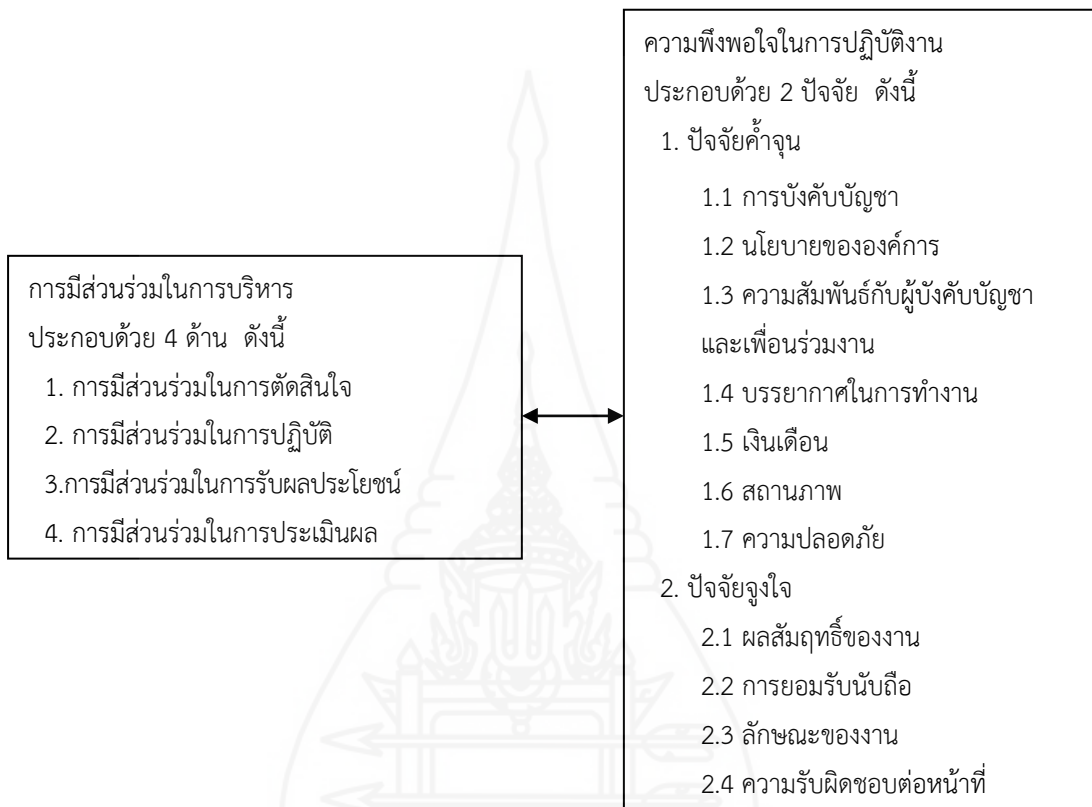
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของ Cohen and Uphoff (1980, pp.213-218) ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลส่วนแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (Robbins and Coulter, 2002, pp.427-428) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยค่าจูง (Hygiene factors) และปัจจัยจูงใจ (Motivators factors) ซึ่งรายละเอียดของกรอบแนวคิดวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากร คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 600 คน ประกอบด้วยครูซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มงานทั้ง 4 กลุ่มงานหรือหัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมโรงเรียนละ 12 คน กลุ่มตัวอย่าง คือครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (สมบุรณ์ ต้นยะ, 2545, น.125-126) เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลากตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ครูเป็นหน่วยในการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

สำหรับแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความสอดคล้องกับเนื้อหาของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient Method) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น.96) ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารของครูและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการบริหารของครูมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.09	0.61	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.09	0.60	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.02	0.61	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.04	0.69	มาก
รวม	4.06	0.56	มาก

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นปัจจัย พบว่า ปัจจัยค่าจ้าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและรองลงมา คือ ปัจจัยจุดประสงค์ดังแสดงในตารางที่ 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยค่าจ้าง	4.23	0.49	มาก
2. ปัจจัยจิตใจ	4.18	0.51	มาก
รวม	4.21	0.48	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	ปัจจัยค่าจ้าง	ปัจจัยจิตใจ	ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	.759**	.735**	.773**
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	.653**	.618**	.658**
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	.765**	.760**	.788**
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	.708**	.697**	.726**
การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู	.800**	.780**	.817**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีประเด็นที่ค้นพบและนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือการบริหารงานของผู้บริหารในลักษณะต่างๆ เพื่อร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จของสถานศึกษา อีกทั้งมีความตั้งใจ ความเสียสละ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการบริหารงานนั้นเป็นกระบวนการในการพัฒนาโรงเรียนและการเรียนการสอนให้ดีขึ้นโดยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ผู้เรียนอันเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่ต้องปฏิบัติ ดังนั้นด้วยบทบาทและหน้าที่ของครูจึงมีความจำเป็นต้องเข้าร่วมดำเนินการในการบริหารงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานต่างๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญส่ง เจริญศรี (2550, น.80) และสายหยุด ประกิตะ (2552, น.98-99) ซึ่งงานวิจัยทั้ง 2 เล่ม พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดรองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ค้นหาความต้องการและสาเหตุของปัญหา เสนอกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาแนวทางพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งมีส่วนร่วมในการเลือกโครงการที่มีประโยชน์จัดลำดับความสำคัญของโครงการจากการเสนอของกลุ่มงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดเกณฑ์สำหรับปฏิบัติกิจกรรมในโครงการต่างๆ ประชุมเพื่อจัดทำนโยบายการคัดเลือกหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และหัวหน้าโครงการ อีกทั้งครูได้สละเวลา แรงงาน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประสานงานกับบุคลากร ขอความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก พร้อมสนับสนุนเพื่อนร่วมงานเสนอความคิดเห็นจนก่อให้เกิดความไว้วางใจของคนในองค์กร มีการกำกับ ติดตาม ปรับปรุงการพัฒนาการให้บริการของโรงเรียนการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อโรงเรียน และการส่งเสริมให้กำหนดหลักเกณฑ์การรับผลประโยชน์พิจารณาความดีความชอบพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนจนได้รับการยอมรับและยกย่องจากหน่วยงานอื่นจนเกิดความภูมิใจและความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่าเมื่อได้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญส่ง เจริญศรี (2550, น.81-85) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารของครูด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติรองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและสละ กิ่งโพธิ์ (2548, น.77-93) ที่พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสถานศึกษา เพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในทางบวก และได้รับผลตอบแทนเป็นที่พึงพอใจ จึงทำให้ครูเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน ล้วนส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรทิพย์ ไพฑูรย์ (2547, น.88) สุนทร เสาร์สิงห์ (2548, น.37) สุพิช จุ้ยกลาง (2550, น.77) และบุษกร วงศ์สุวรรณ (2553, น.70) ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยค่าจ้าง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นแรงจูงใจภายนอกที่เกิดจากสภาวะแวดล้อมในการทำงาน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพหากครูได้รับการตอบสนองจากปัจจัยเหล่านี้อย่างถูกต้อง ประกอบด้วย การบังคับบัญชา นโยบายขององค์การความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน บรรยากาศในการทำงานเงินเดือนสถานภาพ และความปลอดภัย ส่วนปัจจัยอื่นๆ เป็นปัจจัยที่กระตุ้นการจูงใจให้ครูทำงาน ปฏิบัติงานด้วยความพึงพอใจเต็มกำลังความสามารถ อีกทั้งเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับงานโดยตรงและ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

สร้างความรู้สึกที่ดีกับงานประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ของงานการยอมรับนับถือลักษณะของงานความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความก้าวหน้า และความเจริญเติบโตผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพิช จุ้ยกลาง (2550, น.78-81) ที่พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านปัจจัยจำแนก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และรองลงมาด้านปัจจัยงานใจ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงส่วนรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผลในการกำกับติดตาม ตรวจสอบแก้ไขพัฒนาโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980, pp. 213-218) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งในการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้น ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เป็นสมาชิกมีบทบาทในงานนั้นด้วย ให้ทุกคนมีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และสามารถนำไปใช้กำหนดวิธีการหรือเทคนิคการบริหารโดยให้บุคลากรของโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สูงขึ้น และปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตติ คำภูษา (2552, น.195-197) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมากที่สุด ส่วนรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารของครู ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการรับผลประโยชน์ การพิจารณาความดีความชอบ การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนจนได้รับการยอมรับและยกย่องจากหน่วยงานอื่น จนสามารถก่อให้เกิดความภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ด้านปัจจัยงานใจในประเด็นความก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการกำหนดกฎ เกณฑ์ การพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้เป็นไปตามภาระงานความสำเร็จของผลงาน และเป็นไปด้วยความโปร่งใสยุติธรรม

1.3 จากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเมื่อต้องการส่งเสริมความพึงพอใจให้สูงขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารของครู ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นอันดับแรกได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ การพิจารณาความดี ความชอบและการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนจนได้รับการยอมรับ ยกย่อง ชมเชยจากหน่วยงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

อื่น จึงก่อให้เกิดความภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของครู

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับตัวแปรเพิ่มเติม เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของครู

2.3 ในการวิจัยครั้งนี้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

เอกสารอ้างอิง

กิตติ คำภูษา. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1(วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

ณกมล ขาวปลายนา. (2544).การบูรณาปรัชญาและศาสนาเพื่อการศึกษา.วารสารวิชาการ, 4(2), 46.

บุญชม ศรีสะอาด.(2553). การวิจัยเบื้องต้น.พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

บุญส่ง เจริญศรี. (2550).การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการ

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

บุษกร วงศ์สุวรรณ. (2553). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด

ยโสธร(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

พรทิพย์ โพธิ์. (2547). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครราชสีมา, นครราชสีมา.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และราชการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). การวิจัยทางการศึกษา. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

สละ กิ่งโพธิ์. (2548). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นครราชสีมา(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

สายหยุด ประกิตะ. (2552). การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. (2557). ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

- เขต 31. นครราชสีมา:สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. อุดรธานี.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา.
สุนทร เสาว์สิงห์. (2548). การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์,
บุรีรัมย์.
สุพิช จัยกลาง. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจ
ในการทำงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
อุทัยบุญประเสริฐ. (2545). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation of place in rural development: Seeking clarity
through specificity. *World development*, 8(3): 213-235.
Robbins, S. P., & Coulter, M. (2002). *Management*. 7th ed. New Jersey: Prentice-Hall.